

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค
 วันที่ ๒๕/๑๑/๒๕๖๓
 เวลา ๑๐.๕๓ น.

กองการยา
 กรมวิชาการเกษตร
 โทร 4985
 โทร ๑๐๖๓๖๓
 โทร ๑๖-๑๒

ส่วนราชการ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเลขานุการกรม โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๙๖๕๔
 ที่ กษ ๐๙๓๐๑/ ๑ ๑๕๕๖ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓
 เรื่อง ส่งข้อมูลเดือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สำนัก ผชช./กพร./กตน./สนก./กวม./กปร./กภย./กปส./
 กขป./กสส./กสบ.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล "เดือนภัยการเกษตร" โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 กับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิด
 โรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน
 เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ
 เป็นประจำทุกสัปดาห์

กรมวิชาการเกษตรขอส่งข้อมูล "เดือนภัยการเกษตร" ระหว่าง ๒๑ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓/
 มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ทั้งนี้ให้
 สวพ. ๑-๘ และศูนย์เครือข่ายส่งข้อมูลเดือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด
 เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ร.อ.

(นายพิเศษ วริยะพาหะ)
 อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ที่ กษ ๐๙๓๐/ว ๑๕๕๒

เรียน ผชช./ผอ.กลุ่ม/ศสย/ทพ.ผบท./งานเงินทุน

- เพื่อทราบ
- เพื่อพิจารณา
- เพื่อดำเนินการ
-

เรียน ผอ.ศูนย์ควบคุมยาง สม.

- เพื่อทราบ
- เพื่อพิจารณา
- เพื่อดำเนินการ
- เพื่อทราบ

เรียน กรมการ/กรม
 ศทส

(นางกัลยาณี มุ่งใหม่)
 หัวหน้างานธุรการปฏิบัติงาน
 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

(นางธัญญา คำโคตร)
 นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
 ทำหน้าที่ผู้อำนวยการกองการยา

(นางสาวศิริพร ทุมมาวี)
 พนักงานธุรการ ระดับ ส ๔

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค

ส่งผ่านระบบสารบรรณ คล่องตัว ปลอดภัย

วันที่ ๒๑ ต.ค. ๖๓ เวลา ๑๔.๕๖ น. สุขใจ

เตือนภัยการเกษตร
 ช่วงวันที่ ๒๑ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
มีฝนตก อากาศเริ่มเย็นลง	๑. เบญจมาศ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคใบจุด (เชื้อรา <i>Septoria chrysanthemella</i> , <i>Septoria obesa</i>)	อาการเริ่มแรก พบจุดสีน้ำตาลขนาดเล็กบนใบ ต่อมาแผลขยายใหญ่ขึ้น รูปร่างค่อนข้างกลม มีสีน้ำตาลเข้ม บางครั้งขอบแผลมีสีเหลือง บริเวณแผลพบส่วนของเชื้อราเป็นจุดสีดำเล็กๆ เกิดกระจายทั่วแผล หากอาการรุนแรงแผลจะลามขยายติดกัน ทำให้ใบไหม้และร่วงหล่น อาการของโรคจะเกิดกับใบล่างๆ ก่อน ถ้าโรคระบาดรุนแรงจะลุกลามถึงใบยอดทำให้ใบไหม้ทั้งต้น	๑. ใช้กิ่งพันธุ์ที่ปลอดโรค ๒. ใช้ระยะปลูกที่เหมาะสม ไม่ควรปลูกต้นเบญจมาศชิดกันเกินไป เพื่อลดการระบาดของโรค ๓. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก ๔. ตัดแต่งใบแก่ออก เพื่อให้ต้นโปร่ง อากาศถ่ายเทสะดวก ๕. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบเบญจมาศเริ่มแสดงอาการของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บใบเป็นโรคที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลงปลูก หากโรครยังคงระบาดพ่นด้วยสารไดฟิโนโคนาโซล ๒๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โพรพิโคนาโซล ๒๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอโรทาโลนิล ๕๐% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นทุก ๗ วัน ๖. แปลงที่เกิดโรคระบาด ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย ๗. หลังจากหมดฤดูปลูกควรทำความสะอาดแปลงปลูกโดยเก็บเศษซากพืชไปทำลาย

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					๘. พื้นที่ที่เกิดโรคระบาด ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน
	๒ ผรั่ง	ติดผล และพัฒนาผล	แมลงวันผลไม้	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๒-๓ ฟอง ในผลฝรั่ง ลึกจากผิวประมาณ ๒-๕ มิลลิเมตร หลังจากฝรั่งติดผลแล้ว ๙ สัปดาห์ ระยะหนอนทำลายพืชโดยการขบไชกินเนื้อภายในผล ทำให้ผลเน่าและร่วง	<p>๑. ต้องรักษาความสะอาดในแปลงปลูก โดยเก็บผลที่ถูกแมลงวันผลไม้เข้าทำลาย หรือผลที่เน่าออกจากแปลงปลูก นำไปฝังกลบให้มีระดับหน้าดินหนา ๑๕ เซนติเมตร เพื่อลดการสะสมและขยายพันธุ์ของแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก</p> <p>๒. ควรทำการตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เพื่อลดการเกิดร่มเงาในทรงพุ่ม ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการแพร่ระบาดของแมลงวันผลไม้ และให้ศัตรูธรรมชาติมีบทบาทในการทำลายแมลงวันผลไม้ได้มากขึ้น</p> <p>๓. ควรห่อผลด้วยถุงพลาสติกหุ้มสีขาว ขนาด ๖x๑๔ นิ้ว ที่เจาะรูแบบซ่อนรูปร่างสำเร็จมาจากโรงงาน การห่อผลควรเริ่มห่อเมื่อผลมีอายุ ๘ สัปดาห์ หลังดอกบาน ห่อผล ๑ ผลต่อถุง เพื่อป้องกันการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้และหนอนแดง หุ้มทับด้วยกระดาษสมุดโทรศัพท์ห่อเป็นรูปกรวย เพื่อป้องกันแสงแดด ทำให้ผิวสวยและเจริญเติบโตเร็ว</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>๓. ควรติดกับดักโดยใช้สารล่อชนิดเมทิลยูจินอล ผสมสารฆ่าแมลงมาลาโทอน ๘๓% อีซี ในอัตรา ๔ : ๑ โดยปริมาตร หยดลงบนก้อนสำลี ๓-๕ หยด แขนงกับดักในทรงพุ่มสูงประมาณ ๑ เมตร จำนวน ๒ กับดัก ต่อพื้นที่ ๑ ไร่ เพื่อกำจัดตัวเต็มวัยเพศผู้ และสำรวจการระบาดของแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก ถ้าพบปริมาณแมลงวันผลไม้เพิ่มมากขึ้นในกับดักโดยเฉพาะช่วงที่ใกล้เก็บเกี่ยวควรดำเนินการพ่นเหยื่อพิษโปรตีน</p> <p>๕. ควรพ่นเหยื่อพิษโปรตีน โดยใช้เหยื่อโปรตีน ผสมสารมาลาโทอน ๘๓% อีซี อัตราเหยื่อโปรตีน ๒๐๐ มิลลิลิตร กับสารมาลาโทอน ๑๐ มิลลิลิตร ผสมในน้ำ ๕ ลิตร เดินพ่นแบบเป็นจุดโดยพ่นทุก ๕ ก้าว พ่นได้ใบ ทุก ๗ วัน ตั้งแต่ห่อผลเสร็จจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตหมด ควรพ่นในเวลาเช้ามืด ซึ่งเป็นช่วงที่แมลงวันผลไม้ออกมาหาอาหาร</p>
	๓. พริก	เก็บเกี่ยว	แมลงวันผลไม้	ตัวเต็มวัยวางไข่ในระยะพริกใกล้เปลี่ยนสีไปจนกระทั่งผลสุก หนอนกัดกินซ่อนไข้อยู่ภายในผล ทำให้ผลพริกเน่า รวงหล่น เมื่อหนอนโตเต็มที่จะเจาะออกมาเข้าดักแด้ในดิน	<p>๑. ทำความสะอาดแปลงปลูก โดยการเก็บพริกที่ร่วงหล่นเผาทำลาย เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวันผลไม้</p> <p>๒. ใช้น้ำมันบีโตรเลียมสเปรย์ออยล์ ๘๓.๙%</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>อีซี อัตรา ๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เน้นพ่นที่ผลพริกทุก ๕-๗ วัน ในกรณีพื้นที่ที่พบการระบาดของเป็นประจำ พ่นครั้งแรกเมื่อพริกเริ่มติดผล หยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยว ผลผลิต ๕-๗ วัน</p> <p>๓. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ มาลาทโทออน ๘๓% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร</p>
พ่นตัดต่อเนือง และตกหนักอุบลงพื้นที่	๕. ปาล์มน้ำมัน	ทุกระยะการเจริญเติบโต	หนอนหน้าแมว	<p>ตัวหนอนหน้าแมวจะกัดเข้าทำลายใบปาล์มน้ำมัน ตัวหนอนวัยเล็กจะกัดกินผิวใบ เมื่อตัวหนอนโตขึ้นจะกัดกินจนใบขาด ถ้าระบาดรุนแรง ใบจะถูกกัดจนเหลือแต่ก้านใบ ทำให้ผลผลิตลดลง ต้นชะงักการเจริญเติบโต และใช้เวลานานกว่าที่ต้นจะฟื้นตัว ถ้าเกิดการระบาดในแต่ละครั้ง จะใช้เวลาในการกำจัดนาน เนื่องจากหนอนหน้าแมวมีหลายระยะในเวลาเดียวกัน เช่น ระยะหนอนและระยะดักแด้ ทำให้ไม่สามารถกำจัดให้หมดในเวลาเดียวกันได้</p>	<p>๑. การใช้วิธีกล</p> <p>๑.๑ ตัดใบย่อยที่มีหนอนหน้าแมวหรือจับผีเสื้อ ซึ่งเกาะนิ่งในเวลากลางวันตามใต้ทางใบปาล์มน้ำมัน หรือเก็บดักแด้ตามใบ และชอกโคนทางใบรอบต้นมาทำลาย</p> <p>๑.๒ ใช้กับดักแสงไฟ โดยใช้แสงไฟ black light หรือ หลอดนีออนธรรมดา วางบนกะละมังพลาสติก ซึ่งบรรจุน้ำผสมผงซักฟอก ให้หลอดไฟอยู่เหนือน้ำ ประมาณ ๕-๑๐ เซนติเมตร วางล่อผีเสื้อ ช่วงเวลา ๑๘.๐๐-๑๙.๐๐ น. ซึ่งสามารถช่วยกำจัดการขยายพันธุ์ในรุ่นต่อไปได้</p> <p>๒. การใช้ชีววิธี</p> <p>พ่นแบคทีเรีย บาซิลลัส ทรูริงเยนซิส</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>(<i>Bacillus thuringiensis</i>) (เช่น แบคโทสปิน ดับบลิวพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ซึ่งเชื้อแบคทีเรียนี้สามารถทำลายกลุ่มหนอนผีเสื้อทำลายปลาล่มน้ำมัน และไม่เป็นอันตรายต่อแมลงที่มีประโยชน์</p> <p>๓. การใช้สารเคมี</p> <p>เริ่มพ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอนเข้าทำลายบริเวณผิวใบ เฉลี่ย ๒๐ ตัวต่อทางใบ สารฆ่าแมลงที่ใช้ คือ คาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร</p> <p>๔. การใช้วิธีผสมผสาน</p> <p>๔.๑ การใช้กับดักแสงไฟล่อผีเสื้อ ในช่วงที่ดักแต่กำลังออกเป็นผีเสื้อ สลับกับการใช้สารฆ่าแมลงหรือเชื้อแบคทีเรีย ในช่วงเป็นหนอนวัยเล็ก</p> <p>๔.๒ การใช้เชื้อแบคทีเรียสลับกับการใช้สารฆ่าแมลง</p>

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุษผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวส.ศรีสะเกษ, ศวส.เลย และ กลุ่มวิชาการ สวส.
 รายงาน : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก กลุ่มวิชาการ
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช